

Soldagen Barnehage AS
Postboks 3297
9275 TROMSØ

21.12.2007

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

"Merknader til høringsnotat om endringer i barnehageloven"

Styret i Soldagen Barnehage AS viser til høringsnotat om endringer i barnehageloven med merknadsfrist 3. januar 2008. Det ryktes at kunnskapsministeren både i samtaler med Private Barnehagers Landsforbund - PBL og på Stortinget har uttrykt at han vil legge stor vekt på de meninger og merknader som kommer fra barnehagesektoren. Styret stiller seg bak høringsuttalelsen levert fra PBL. Med tanke på sakens betydning for private barnehagers framtidige eksistensgrunnlag og kunnskapsministerens uttalelser, har Styret likevel besluttet å prioritere å formidle følgende høringssvar i en hektisk førjulstid.

I korte trekk oppfattes saken å gjelde følgende:

Endringer i finansieringsmåte for barnehagesektoren. Økonomisk likeverdig behandling foreslås fjernet og regjeringen foreslår at kommunene etter fritt skjønn skal kunne avgjøre tilskudd til barn i private barnehager. Fra 1. januar 2009 er konsekvensene at dagens milliarder av kroner som er sikret til drift og kvalitet i barnehagene går inn i den store kommunale sekken, og private barnehager må kjempe med andre sektorer om disse nå frie kommunale midlene.

Styrets kommentar:

En fornuftig å sunn barnehagedrift i henhold til gjeldende lovverk er avhengig av mer forutsigbarhet når det gjelder inntekter. Med offentlige tilskudd og offentlig fastsatte satser for foreldrebetaling som eneste inntektsmuligheter, er private barnehager avhengig av et effektivt, forutsigbart og rettferdig finansieringssystem for å kunne gi barn og voksne den trygghet og den kvalitet angående omgivelser og innhold i barnehagetiden som barnehageloven og annet regelverk krever. Dette innebærer en finansieringsordning som tar hensyn til det som det koster å drive private barnehager i henhold til gjeldende regelverk og samtidig være konkurransedyktig i et marked med tilnærmet full dekning. Selv om noen private barnehager blir drevet på kommersiell basis, drives et enormt antall private barnehager på ideell basis med betydelig innsats fra foresatte og ansatte og der eventuelle driftsoverskudd uten unntak pløyes tilbake til barnehagen. Historisk sett kan

sistnevnte gruppe ses på som et resultat av myndighetenes mangeårige manglende satsing på barnehagesektoren. Fortsatt drift av disse barnehagene kan anses å ha stor betydning for hvorvidt norske myndigheter lykkes med "full" barnehagedekning.

Forslag om å fjerne statlig øremerkede driftstilskudd fra 1. januar 2009 og overlate til den enkelte kommune å forvalte disse midlene i henhold til egne modeller for beregning av tilskudd, gjør Styret betenkt når det gjelder nødvendig forutsigbarhet og størrelse på framtidig finansiering av private barnehager. Dette med utgangspunkt i de senere års erfaring med tildeling av kommunale driftsmidler/skjønnsmidler. For å illustrere saken følger en kort gjennomgang av tidsperspektiv for klargjøring av finansiering av driften av Soldagen Barnehage AS i 2007:

Statsstøtte er de senere år blitt vedtatt, formidlet og utbetalt rimelig tidlig i driftsåret. For 2007 var satsene klar før årsskiftet og lettet budsjettarbeidet. Overføring av tildelingene har også skjedd regelmessig. Veldig greitt.

I årene etter fastsetting av maksimalpris for "foreldrebetaling" har også disse satsene vært klar før årsskiftet og lettet budsjettarbeidet. Også veldig greitt.

Kommunal driftsstøtte/skjønnsmidler har imidlertid ikke vært en like enkel affære. Her henspeiles det på hele prosessen med klargjøring, formidling av vedtak, overføring av penger. Tidsperspektivet påpekes spesielt. Den lange behandlingstiden har gjort det særs vanskelig å få tilfredsstillende oversikt over økonomiske midler for forsvarlig drift og nødvendige investeringer. Barnehagen har driftet et halvt år før det er blitt gjort politisk vedtak om tilskudd. Etter anke og behandlingstid på enda 3-4 måneder, har årets kommunale driftstilskudd først vært klart og formidlet en av de siste dagene i oktober; og 2 måneder gjenstår av driftsåret. Lite tilfredsstillende. Sært tiltrengte investeringer står i kø og ikke alt er like enkelt å få ordnet i løpet av disse knappe ukene som gjenstår av driftsåret. Et positivt resultat kan også være forskjellen på et årsregnskap i balanse og et årsregnskap med underskudd. Resultatet kan også fort bli et regnskapsmessig "årsoverskudd" konstruert nettopp fordi avgjørelse og overføring av midlene ble gjort for sent til at de kunne brukes i tildelingsåret. Et årsoverskudd representerer en fare for straff i neste tildelingsomgang; i tilfeller der tallene taler for seg og et overskudd vitner om mer penger tildelt enn strengt tatt nødvendig innbyr til reduksjon i tilskudd påfølgende regnskapsår. Er dette tilfredsstillende finansiering? Innbyr dette til en sunn barnehageøkonomi? Styret stiller seg tvilende til det.

Framtidig finansieringsordning

Når det gjelder en ny finansieringsordning for barnehager bør denne yte rettferdighet til private barnehager. Det bør tilstrebes en modell som kan fange opp endringer som fører til endring i kostnadene til barnehagedrift, for eksempel årlige justeringer av lønn og offentlige skatter og avgifter. I dagens situasjon gjenspeiles ikke nødvendigvis slike sentrale saker i tilskuddsordningene i inneværende regnskapsår. Lønnsjusteringer, f. eks. vil først komme med i tilskuddsberegningene i påfølgende år og da kun 85 % (i henhold til forskrift og den enkelte kommunes vedtak). Er det meningen at differansen her skal

dekkes av barnehagens egenkapital? Det kan fort bli kroken på døra for mange barnehager og lenger tid før begrepet full barnehagedekning kan få tilfredsstillende innhold. Lønnsoppgjørene i inneværende tariffperiode har medført en betydelig økning av private barnehagers lønnskostnader. Gjeldende tariff følges og ingen har ”ublu” lønn. Den eneste måten å redusere lønnskostnadene ville være å bytte ut kvalifisert og erfarent personale med uskolert og yngre personer, noe som kunne forventes ikke bare å være direkte ødeleggende for arbeidsmiljøet i barnehagen og dermed lite egnet for daglig omsorg for barn, men også ulovlig i henhold til norsk lovgivning. For øvrig vil det være i strid med uttalelser fra Kunnskapsdepartementet ved flere anledninger signalisert sterkt at det ”er viktig å sikre kvalifisert personale i barnehagen”, jmfør bl.a. pressemelding nr 41-07 publisert 26.6.2007 på Kunnskapsdepartementets web-sider. Beholde/rekruttere flere førskolelærere i barnehagesektoren og kunne tilby kvalitet og omsorg i barnehagen er signaliserte satsingsområder. En god finansieringsmodell må ikke bare kunne ta høyde for årlige lønnsjusteringer, men også gjøre barnehagene i stand til å beholde og rekruttere kvalifisert personale. Ved en relativt stabil arbeidsstokk bestående av nødvendig formelt skolert og erfarent personale, blir lønnskostnadene nødvendigvis noe høyere enn ved tilsvarende mindre grad av formelt kvalifisert personale og større grad av gjennomtrekk.

Når det gjelder pålegg fra ansvarlige myndigheter som medfører økte kostnader for barnehagen, bør det være en forutsetning at dette kompenseres for i sin helhet gjennom tilsvarende økt driftstilskudd. I løpet av 2006 ble alle bedrifter pålagt å inngå avtaler om obligatorisk tjenstepensjon for sine ansatte (<http://www.spor-oss.no/kap6/spm617.html>). For bedrifter som barnehager, som drifter marginalt i et strengt regulert marked utgjør dette en betydelig økonomisk kostnad, som er gjort obligatorisk etter år 2003, hvis regnskapstall gjeldende kostnadsmodell er basert på. Til tross for at Soldagen Barnehage AS gjennom medlemskap i PBL – private barnehagers landsforening – har knyttet seg til noen av markedets gunstigste pensjons- og forsikringsavtaler, utgjorde obligatorisk tjenstepensjon en 500 000 kr etter årets lønnsjusteringer.

Ny finansieringsmodell – økt sentralisering framfor desentralisering av ansvar og utmåling

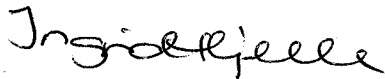
På bakgrunn av dette merknadsbrevet til foreslåtte endringer i barnehageloven, spesielt med hensyn til ny finansieringsmodell, ser Styret i Soldagen Barnehage AS veien mot et forutsigbart og rettferdig finansieringssystem å gå i retning av sterkere sentralisering framfor gjeldende forslag som innebærer desentralisering av ansvar og utmåling til kommuneforvaltningen. For å sikre forutsigbarhet, rettferdighet og stabilitet for ansatte og eiere, og dermed kvalitet og trygghet for barn og voksne, ansatte og eiere, ser Styret for seg en grov skisse av en finansieringsmodell som minst tar hensyn til:

- barnehagens størrelse; areal, antall barn godkjent for og følgelig antall voksne og stillingskategorier dette krever i henhold til barnehageloven
- oppdatert lønns- og kostnadsnivå
- lovpålagte/myndighetspålagte oppgaver (for eksempel automatisk innvilging og overføring av midler til støttepedagog og annen hjelp ved opptak av barn med spesielle behov)

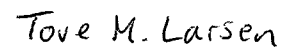
- å sikre jevne, pålitelige overføringer
- å tilstrebe formidling av barnehagens forventede inntekter i tide for budsjettering
- kun unike forhold med bakgrunn i geografisk beliggenhet/utkant utjevnes ved kommunale midler

Styret i Soldagen Barnehage AS ber Kunnskapsdepartementet om å ta hensyn til argumentene som framkommer i dette merknadsbrevet vedrørende høring av endring i barnehageloven, og imøteser et framtidig finansieringssystem som ivaretar nødvendig forutsigbarhet for å sikre en forsvarlig og sunn økonomi i barnehagesektoren.

Med hilsen
Styret i Soldagen Barnehage AS

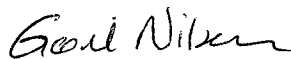
Ingrid Hjelle
Styreleder

Tove M. Larsen
Daglig leder

Helge M. Eklund
Styremedlem

Gøril Nilsen
Styremedlem

Roar Woll
Styremedlem